AHİRET AHVALİ

- Kıyametin kopma zamanı gelince İsrafil adlı melek Allah'ın emriyle Sûra üfleyecek bütün bu âlemin düzeni bozulacak, her şey alt üst olup taş üstünde taş kalmayacak ve bu dünya hayatı son bulacaktır.
- İsrafil'in Sûra ikinci defa üflemesiyle bütün ölüler dirilecek ve yeni bir âlem kurulacaktır. Burada insanlara dünyada yaptıkları bütün iyilik ve kötülükleri açıkça gösterilecektir.
- Sevabı, yani iyilikleri çok olanlar Cennete gideceklerdir. Günahı, yani kötülükleri çok olan Müslümanlar günahlarının cezasını görmek üzere Cehenneme gireceklerdir. Bunları Yüce Allah dilerse affeder, dilerse cezalarını çektikten sonra yine Cennete koyar. İnkâr edip iman etmeyenler ebedî olarak Cehennemde kalacaklardır.

- **وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ**

- ***"Sûra üflenince, Allah'ın diledikleri müstesna olmak üzere göklerde ve yerde, kim varsa hepsi düşüp ölmüş olacaktır. Sonra Sûra bir daha üflenince, hemen ayağa kalkıp, bakakalacaklardır."***[1]

- Birinci Sûrda Allah'ın dilemesiyle ölmeyip kalanlar, Cebrail, Mikâil, İsrafil, Azraîl, veya hamele-i arş(Arşı taşıyan melekler), ya da Rıdvan melekleri, hûriler, cennetin hazînedarı olan Malik'le cehennem bekçileri olan zebânîlerdir. Bu âyete göre " Sûr " iki defa üflenecektir: Birincisi ölüm üfleyişi, ikincisi de ba's (dirilme) üfleyişidir.

---

[1] Zümer, 39/68.

Ba’s (Öldükten Sonra Tekrar Dirilme):

- وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَى رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ{51} قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ {52}

- ***“Sûra üflendi. Şimdi onlar kabirlerinden kalkıp Rab’lerine koşuyorlar. Vay bize! bizi yattığımız yerden kim kaldırdı! İşte Rahmân’ın va’d ettiği şey budur. Demek Rasuller doğru söylüyormuş dediler.”***[2]

---

[2] Yasin, 36/51-52.

Haşr (Toplanmak):

- Haşr, halkın kendi aralarındaki hakların alınıp verilmesi için mahkemenin kurulacağı yerde toplanmalarıdır. İnsanlar dirildikten sonra Allah, meleklere emreder, onlar insanları mahşer yerine getirirler.

- يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ

- ***"Sizi toplanma gününde bir araya getirdiği gün, işte o, kimin aldandığının ortaya çıkacağı gündür."***[3]

[3] Teğabün, 64/9.

- خُشَّعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌ{7}مُهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ {8}

- ***Sanki etrafa yayılmış çekirge sürüsü gibi bakışları perişan (utançtan yere bakar) bir halde kabirlerden çıkarlar. Dâvetçiye koşarlarken o esnada kâfirler: "Bu, çok çetin bir gündür!" derler.***[4]

[4] Kamer, 54/7-8.

- Rasulullah, insanların “Haşr” anındaki durumlarını şöyle açıklıyor:
- يُحْشَرُ النَّاسُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حُفَاةً عُرَاةً غُرْلًا
- *‘İnsanlar kıyamet günü yalın ayak, çırılçıplak ve sünnetsiz olarak haşr olunacaklardır!’*
- Bunu duyan Hz. Aişe şöyle dedi:
- يَا رَسُولَ اللهِ النِّسَاءُ وَالرِّجَالُ جَمِيعًا يَنْظُرُ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ،
- “Ya Rasûlallâh! İnsanlar birbirlerine bakarlar”. Rasulullah (sas) şöyle cevap verdi:
- يَا عَائِشَةُ اَلْأَمْرُ أَشَدُّ مِنْ أَنْ يَنْظُرَ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ
- − *‘Ya Aişe! Durum insanların birbirlerine bakmalarından daha şedit ve çetindir!*’”[5]

[5] Buhari, Müslim.

Ahirette Herkes Amellerin Karşılığını Alacaktır:

- يَوْمَئِذٍ يُوَفِّيهِمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ

- ***"O gün Allah onlara hak ettikleri karşılığı tam olarak verir ve onlar da bilirler ki Allah apaçık haktır."***[6]

[6] Nur, 24/25.

- Bir kutsi bir hadiste şöyle buyurulmaktadır:

- **يَا عِبَادِي إِنِّي حَرَّمْتُ الظُّلْمَ عَلَى نَفْسِي، وَجَعَلْتُهُ بَيْنَكُمْ مُحَرَّمًا، فَلَا تَظَالَمُوا، يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ ضَالٌّ إِلَّا مَنْ هَدَيْتُهُ، فَاسْتَهْدُونِي أَهْدِكُمْ...**

- *Ey kullarım! Ben zulmü kendime haram kıldım. Onu sizin aranızda da haram kıldım. Artık birbirinize zulmetmeyiniz! Ey kullarım! Benim hidayete erdirdiklerim müstesna olmak üzere hepiniz doğru yoldan çıkmışsınız. Benden hidayet isteyin ki sizi doğru yola ileteyim.*

- **...يَا عِبَادِي إِنَّمَا هِيَ أَعْمَالُكُمْ أُحْصِيهَا لَكُمْ، ثُمَّ أُوَفِّيكُمْ إِيَّاهَا، فَمَنْ وَجَدَ خَيْرًا، فَلْيَحْمَدِ اللهَ وَمَنْ وَجَدَ غَيْرَ ذَلِكَ، فَلَا يَلُومَنَّ إِلَّا نَفْسَهُ**

- *‘Ey kullarım! Bunlar sadece sizin amellerinizdir ki ben onları sizin için sayıyor ve muhafaza ediyorum. Sonra onların karşılığını size noksansız olarak veririm. Bundan dolayı her kim hayır bulursa hemen Allah’a hamd etsin. Herkim de onun gayrı bir şey bulursa sadece kendini ayıplasın!’* dedi.”[7]

---

[7] Müslim.

- “Rasulullah buyurdular ki:

- مَنْ كَانَتْ عِنْدَهُ مَظْلَمَةٌ لأَخِيهِ مِنْ عِرْضِهِ أَوْ شَيْءٍ مِنْهُ فَلْيَتَحَلَّلْهُ مِنْهُ الْيَوْمَ مِنْ قَبْلِ أَنْ لَا يَكُونَ دِينَارٌ وَ لَا دِرْهَمٌ

- *Kimin yanında kardeşinden haksız alınmış bir şey varsa bundan dolayı hak sahibiyle helalleşsin! Ahirette hiç bir dinar ve dirhem yoktur! Kardeşinin hakkı için kendi hasenelerinden alınmadan önce dünyada iken onunla helalleşsin!*

- إِنْ كَانَ لَهُ عَمَلٌ صَالِحٌ أُخِذَ مِنْهُ بِقَدْرِ مَظْلَمَتِهِ، وَإِنْ لَمْ تَكُنْ لَهُ حَسَنَاتٌ أُخِذَ مِنْ سَيِّئَاتِ صَاحِبِهِ فَحُمِلَ عَلَيْهِ

- *Eğer onun salih amelleri varsa üzerindeki haklar kadar ondan alınır. Ahirette zalimin (haksız yere aldığı) hakkı karşılayacak hasenatı bulunmazsa kardeşinin kötülükleri alınır ve o zalimin üzerine atılır!*[8]

[8] Buhari, Müsned.

Kulların Hesaba Çekilmesi:

- İnsanlar Rablerine arz olunup adil bir şekilde muhakeme ve hesaba çekileceklerdir.

- يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ هَاؤُمُ اقْرَؤُوا كِتَابِيَهْ إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلَاقٍ حِسَابِيَهْ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ

- ***"O gün (hesap için Allah'a) arz olunursunuz! Sizden hiç kimse gizli kalmaz!" "Kitabı sağından verilen: Alın kitabımı okuyun, ben zaten kitabımla karşılaşacağımı umuyordum der. Artık o hoşnut edici bir hayatın içindedir."***[9]

---

[9] Hakka, /18-21.

- وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَآئِرَهُ فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنْشُورًا {} اِقْرَأْ كَتَابَكَ كَفَى بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا

- ***"Her insanın (amel) kuşunu boynuna doladık, kıyamet günü kendisi için açılmış olarak bulacağı bir kitap çıkarırız. Kitabını oku, bu gün nefsin hesaba çekici olarak sana yeter."***[10]

---

[10] İsra, 17/13-14.

- وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا

- ***“Kitap (amel defteri) ortaya konmuştur. Onun içindekilerden korkarak suçluların: Vay bize, bu kitaba da ne oluyor ki, ne küçük ne büyük hiç bir şey bırakmıyor; her şeyi sayıp döküyor, dediklerini görürsün. (Onlar) yaptıklarını hazır bulmuşlardır. Rabb’in kimseye zulmetmez!”***[11]

[11] Kehf, 49.

- **فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ {7} فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا {8} وَيَنْقَلِبُ إِلَى أَهْلِهِ مَسْرُورًا {9}**

- ***“Kimin kitabı sağından verilirse o kolay bir hesaba çekilecektir ve sevinçli olarak ehline dönecektir.***

- **وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ {10} فَسَوْفَ يَدْعُو ثُبُورًا {11} وَيَصْلَى سَعِيرًا {12}**

- ***Kimin kitabı da arka tarafından verilirse o ölümü çağıracaktır ve alevli bir ateşe girecektir.***

- إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا {13}إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحُورَ {14} بَلَى إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا

- ***Çünkü o (dünyada iken) ailesi arasında çok sevinçli idi. O hiç Rabb'ine dönmeyeceğini zannediyordu. Hayır, (asla zannettiği gibi değildir; bir gün Rabb'ine elbette dönecektir ve) Rabb'i onu görmektedir."***[12]

[12] İnşikak, 7-15.

- Kötülerin amel defterlerinin verilmesi olayı Hakka suresinde de şu ifadelerle anlatılmaktadır:
- وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُوتَ كِتَابِيَهْ{25}
- ***Kitabı sol tarafından verilene gelince, der ki: «Keşke, bana kitabım verilmeseydi!***
- وَلَمْ أَدْرِ مَا حِسَابِيَهْ {26} يَا لَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ {27} مَا أَغْنَى عَنِّي مَالِيَهْ {28} هَلَكَ عَنِّي سُلْطَانِيَهْ {29}
- ***Şu hesabımın ne olduğunu bilmeseydim! Keşke onunla (ölümümle) her iş olup bitseydi! Malım bana hiç fayda sağlamadı; Saltanatım da benden (koptu), yok olup gitti».***

- خُذُوهُ فَغُلُّوهُ {30} ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُّوهُ {31} ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ {32}
- ***(Onun hakkında şöyle denilecek): «Onu yakalayın da, (ellerini boynuna) bağlayın; Sonra alevli ateşe atın onu! Sonra da onu yetmiş arşın uzunluğunda bir zincir içinde oraya sokun!***
- إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ {33} وَلَا يَحُضُّ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ {34}فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هَاهُنَا حَمِيمٌ {35} وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ
- ***Çünkü o, ulu Allah'a iman etmezdi, Yoksulu doyurmaya teşvik etmezdi. Bu sebeple, bugün burada onun candan bir dostu yoktur. İrinden başka yiyecek de yoktur.»***[13]

---

[13] Hakka 69/25-36

<u>Ahirette İnsanların Amellerinin Tartılması:</u>

- وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ

- ***"Kıyamet günü için adalet terazileri kurarız. Hiç kimseye bir haksızlık edilmez. (İnsanın yaptığı) bir hardal tanesi ağırlığınca olsa da onu getiririz. Hesap gören olarak biz yeteriz."***[14]

[14] Enbiya, 47.

- **وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ {8} وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يِظْلِمُونَ {9}**

- ***"O gün tartı tam doğrudur. Kimin tartıları ağır gelirse, işte onlar kurtulanlardır. Kimin de tartıları hafif gelirse, işte onlar da ayetlerimize zulmetmesinden dolayı kendilerini zarara sokanlardır."*** [15]

---

[15] Araf, 7/8-9.

Organların İnsanlar Hakkında Şahitlik Etmesi:

- حَتَّى إِذَا مَا جَاؤُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ {20}وَقَالُوا لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ {21}

- ***"Nihayet oraya vardıklarında kulakları, gözleri, derileri yaptıkları ameller hakkında onların aleyhine şahitlik ederler. Derilerine derler ki: 'Niçin aleyhimize şahitlik ettiniz?' (Derileri): Her şeyi konuşturan Allah bizi de konuşturdu..."***[16]

[16] Fussilet, 41/20-21.

Havz:

- Rasulullah'ın havuzu da müminlerin ahiretteki duraklarından bir tanesidir.
- "Rasulullah (sas) buyurdu ki:
- **حَوْضِي مَسِيرَةُ شَهْرٍ، وَزَوَايَاهُ سَوَاءٌ، وَمَاؤُهُ أَبْيَضُ مِنَ الْوَرِقِ، وَرِيحُهُ أَطْيَبُ مِنَ الْمِسْكِ، وَكِيزَانُهُ كَنُجُومِ السَّمَاءِ، فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَا يَظْمَأُ بَعْدَهُ أَبَدًا**
- *Benim havuzumun genişliği bir aylık mesafedir. Onun suyu sütten daha beyaz, kokusu miskten daha hoştur. Bardakları da semanın yıldızları kadar çoktur. Kim ondan içerse o kimse bir daha susamaz!*[17]

---

[17] Buhari, Müslim.

- Peygamber Efendimiz Havzının başında bizi bekleyeceğini şöyle anlatıyor:

- إِنِّي فَرَطٌ لَكُمْ، وَأَنَا شَهِيدٌ عَلَيْكُمْ، وَإِنِّي وَاللهِ لَأَنْظُرُ إِلَى حَوْضِي الْآنَ، وَإِنِّي قَدْ أُعْطِيتُ مَفَاتِيحَ خَزَائِنِ الْأَرْضِ، وَإِنِّي، وَاللهِ مَا أَخَافُ عَلَيْكُمْ أَنْ تُشْرِكُوا بَعْدِي، وَلَكِنْ أَخَافُ عَلَيْكُمْ أَنْ تَتَنَافَسُوا فِيهَا

- *Ben sizin içinizde havuza ilk ulaşan olacağım ve sizin için şahitlik edeceğim. Vallahi ben şu anda havuzuma bakıp görüyorum. Şüphesiz bana yeryüzünün hazinelerinin anahtarları verilmiştir. Vallahi ben, benden sonra sizin şirke dönmenizden korkmam; fakat ben sizin bu hazineler hakkında birbirinizle yarışa girip didişmenizden korkarım!*[18]

---

[18] Buhari, Müslim.

- Rasulullah buyurdu ki:
- *'Ben sizin havuz başında öncünüzüm. Benim yanıma gelen ondan içer, ondan içen kimse de bir daha susamaz! Şüphesiz yanıma benim kendilerini tanıdığım, onların da beni tanıdığı bir takım kimseler gelecek. Sonra benimle onların arasına bir engel konulur.*
- *Ben: −'Onlar bendendir' derim.*
- *Bana: −'Sen onların senden sonra ne bidatler ihdas ettiklerini bilmemektesin!' denilir.*
- *Ben de: −'Benden sonra dinde değiştirme yapanlar uzak olsunlar, uzak olsunlar derim'* buyurdu."[19]

[19] Buhari, Müslim.

Sırat Köprüsü:

- Sırat hesap ve mizandan sonra insanların üzerinden geçmesi için cehennem üzerine kurulan bir köprüdür. Rasuller de dâhil bütün insanlar o köprüden geçecektir. Kişinin mü'min, kâfir, salih, fasık vb. olması sıratı geçme hususunda eşittir. Ancak dünyada iken hak dinin gereği amelleri yapıp sıratı müstakim üzere olan kimseler, ahirette de sırat üzerinde ayakları kaymayıp onu geçeceklerdir. Bu dünyada sıratı müstakimden ayrılıp dinin gereklerini yapmayanlar ise ahirette ki sırat üzerinden geçemeyecek ayakları kayıp cehenneme yuvarlanacaklardır! Hadislerde herkesin amellerine göre bir hızla sırattan geçeceği bildirilmiştir.

- “Rasulullah buyurdu ki:
- *‘Cehennemin tam ortasına sırat kurulur. Ümmetimle beraber onun üzerinden ilk geçen ben olacağım. O gün Rasullerden başka hiç kimse konuşmaz! Rasullerin o günkü konuşacağı söz: Ey Allah’ım! Selamet ver, ey Allah’ım! Selamet ver, demek olacaktır. Cehennemin üzerinde sadan dikenleri gibi çengeller vardır. Sadan dikenlerini gördünüz mü?’*
- Sahabeler: −Evet, Ya Rasulallah! dediler.
- Rasulullah: − *‘İşte o çengeller sadan dikenleri gibidir. Ancak onların ne kadar büyük olduğunu Allah bilir. O çengeller insanları kötü amellerinden dolayı kapıp alırlar. İnsanlardan kimi ameli sayesinde düşmeden kalabilen mü’min, kimi de cezalanmış olan, sonra kurtuluşa ulaşacak kimselerdir’* buyurdu.”[20]

---

[20] Müslim.

- Sıratı geçip oradan kurtulan mü'minlerin cennet ve cehennem arasında hak sahiplerine haklarının iadesi için bekletilmeleri vardır.
- Bu hususta Rasulullah şöyle buyuruyor:
- *"Kıyamet günü mü'minler (sıratı geçip) ateşten kurtulurlar ve cennetle cehennem arasında bir köprü üzerinde bekletilirler. Orada dünyada iken aralarında meydana gelmiş haksızlıklar için kısas yapılır. Haksızlıklardan arınıp tertemiz oldukları zaman onlara cennete girmelerine izin verilir! Muhammed'in nefsi elinde olan Allah'a yemin ederim ki o mü'minlerden her biri cennetteki makamına dünyadaki meskeninden daha doğru yolu bulur."*[21]

[21] Buhari.